خبر

تاکید وزیر اقتصاد:

تغییر و تحول جدی در بازار ارز نخواهیم داشت

● **تسنیم:** وزیر امور اقتصادی و دارایی نوسان‌های اخیر در بازار ارز را طبیعی دانست و به مردم اطمینان داد مانند یک‌سال گذشته تغییر و تحول جدی در بازار ارز نخواهیم داشت. علی طیب‌نیا در حاشیه مراسم تبیین سند راهبردی وزارت اقتصاد با حضور در جمع خبرنگاران درباره علت نوسانات بازار ارز طی روزهای اخیر، اظهار کرد: نوسان در بازار ارز طبیعی، عادی و روزمره است. وی با بیان اینکه نوسان در بازار ارز در برخی مواقع منشأ خارجی داشته یا ناشی از نوسانات گذراست، به مردم اطمینان داد مانند یک‌سال گذشته تغییروتحول جدی در بازار ارز نخواهیم داشت.

وزیر اقتصاد با بیان اینکه وزارت اقتصاد تنها نهاد مسوول در قبال مجلس است که وظیفه تنظیم سیاست‌های کلان اقتصادی را برعهده دارد، گفت: به همین دلیل است که طی یک‌سال گذشته شاهد سوالات مکرر از وزیر اقتصاد در مجلس بودیم. هرچند شاید این سوالات به طور مستقیم ارتباطی به وزارت اقتصاد و سازمان‌های تابعه ندارد، اما به خاطر اینکه وزارتخانه، مسوول تنظیم سیاست‌های کلان اقتصاد است، مجلس این سوالات را از ما می‌پرسد. وزیر امور اقتصادی و دارایی با اشاره به اینکه حدود ۸۰درصد سوالات از وزارت اقتصاد مستقیما به واحدهای تابعه وزارتخانه مربوط نمی‌شود، گفت: وزارت اقتصاد در سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌ها نماینده و سفیر دارد بنابراین کارکرد و عملکرد صحیح این وزارتخانه می‌تواند بر عملکرد صحیح سایر دستگاه‌ها نقش خوبی داشته باشد. طیب‌نیا ضمن تاکید بر اینکه اشتباه و خطا و ناکارآمدی در وزارت اقتصاد می‌تواند آثار سوئی در جامعه داشته باشد و اعتبار دولت را در اذهان‌عمومی مخدوش کند، گفت: بزرگ‌ترین سرمایه دولت‌ها سرمایه اجتماعی است که بزرگ‌ترین رکن این سرمایه اعتماد به دولت است و عملکرد وزارت اقتصاد نقش مهمی در ایجاد این سرمایه اجتماعی می‌تواند داشته باشد. او ویژگی دیگر وزارت اقتصاد را گستره فعالیت‌های اقتصادی این وزارتخانه دانست و گفت: حدود ۲۲دستگاه و سازمان، زیرمجموعه وزارت اقتصاد هستند که برخی از آنها خودشان در حد و قواره یک وزارتخانه هستند؛ به همین دلیل از وزارت اقتصاد به‌عنوان ابروزارتخانه نام می‌برم.

نماینده ایران در ترکیه با «شرق» به گفت‌وگو نشست

پرونده «ضراب» به روایت سفیر

عکس: زینب اسماعیلی، شرق

زینب اسماعیلی: به‌نظر نمی‌رسید محوری‌بودن موضوع رضا ضراب در گفت‌وگو، خیلی خوشایند سفیر ایران در ترکیه باشد؛ به‌ویژه آنکه از دومنظر کاملا متفاوت به این موضوع می‌نگریستیم. ابتدای گفت‌وگو با علیرضا بیکدلی، سفیر تهران در آنکارا، یادآوری کردم که اطلاعات رسانه‌های داخلی در مورد ضراب، خیلی زیاد نیست و عموما از منابع خبری ترک گرفته شده که برخی از آنها به بازی‌های سیاسی داخلی خودشان آلوده‌اند. از بیکدلی به‌عنوان سفیر تهران در آنکارا خواستم درباره ماجرای رضا ضراب و تجارت او با ایران و پرونده «هالک بانک» اطلاعات بیشتری به ما بدهد. سفیر تاکید داشت در مواردی رسانه‌های داخلی بدون توجه به تخریب‌ها و چالش‌های سیاسی که در رسانه‌های ترک متداول است، همان مطالب را منتشر کرده‌اند. برخی ایرانی‌ها با رجب طیب اردوغان، نخست‌وزیر آن زمان ترکیه هم‌عقیده‌اند که ضراب، تاجر شریفی است و در مقطعی که ایران درگیر مشکلات گسترده اقتصادی بود، با تجارت طلا، به یاری اقتصاد ایران آمد. سفیر، همان شب بعد از گفت‌وگو با «شرق»، در پستی فیس‌بوکی نوشت: «موضوع آقای ضراب از منظر ما موضوع تاجر ترکی است که با ایران تجارت داشته و عده‌ای از مخالفان دولت اردوغان در داخل و خارج ترکیه قصد داشتند او و «هالک بانک» را به دلیل رابطه با ایران تنبیه و از این رهگذر به روابط دو کشور و آقای اردوغان در آستانه دو انتخابات آسیب بزنند. اما در ایران موضوع وی را نه در این شمایل بلکه به عنوان یک‌تاجر ایرانی که احتمال می‌دهند در پرونده فساد مالی آقای بابک زنجانی دست داشته، مطرح می‌کنند که این ادعا باید از سوی مراجع قضایی بررسی شود، نه دیپلمات‌های ایرانی.» علیرضا بیکدلی از اواخر سال ۹۱ به سمت سفیر ایران در ترکیه منصوب شده و پیش از آن‌هم در جمهوری آذربایجان و قبرس سفیر بوده است. نفر دوم سفارت ایران در مسکو، کاردار سفارت ایران در قزاقستان، رییس اداره دوم مشترک‌المنافع وزارت خارجه و معاون پژوهشی دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت خارجه، بخش دیگری از کارنامه اوست. همانند دیگر دیپلمات‌ها در تک‌تک جملاتش مراقب پیامدهای واژگان و جملات خود است، هم در کشور مقصد و هم در کشور مبدا. به‌ویژه آنکه ترکیه به‌تازگی انتخابات پرچالشی را پشت سر گذاشته است. این گفت‌وگو، چند روز بعد از مراسم تحلیف رجب طیب اردوغان، در منصب رییس‌جمهوری در محل سفارت ایران در آنکارا انجام شد؛ ساختمانی که دو هتل «شرایتون» و «اینترکنتیننانتال» مشرف به باغ آن و در میانه یکی از مناطق خلوت آنکاراست.

در یکسال گذشته خبرهای زیادی درباره شخص رضا ضراب خوانده‌ایم ولی اطلاعات ما منحصر به خبرهای روزنامه‌های ترکیه است مبنی بر اینکه او یک شهروند ایرانی-ترک و در حال تجارت در ترکیه است و عمدتا فعالیت خود را با تابعیت ترک خود انجام می‌دهد، درباره تجارت آقای ضراب و ارتباط وی با ایران توضیح می‌دهید؟

رضا ضراب در ترکیه به عنوان یک تاجر ترک در حال فعالیت است که توانسته با استفاده از روابط ایران و ترکیه، فرصت‌هایی را برای خود و شرکت‌های ترکیه فراهم کند. منتها با توجه به ارتباطات گسترده‌ای که در اینگونه همکاری‌های تجاری با مقامات ترکیه ایجاد کرد، زمینه استفاده یا سوءاستفاده برخی از مخالفان دولت ترکیه، به‌خصوص مخالفان آقای اردوغان، نخست‌وزیر ترکیه را فراهم کرد. مخالفان تلاش کردند تا از آن به‌عنوان یک حربه انتخاباتی قدرتمند در آستانه انتخابات شهرداری‌ها که انتخاباتی سرنوشت‌ساز برای ترکیه و به‌خصوص حزب «عدالت و توسعه» بود، استفاده کنند. یکی از اهداف اصلی این پروژه که از ۱۷ دسامبر ۲۰۱۳ (۲۶آذر ۱۳۹۲) کلید خورد، تاثیرگذاری روی فعالیت‌های اقتصادی ایران در ترکیه و همچنین «هالک بانک» در ترکیه بود. آنها مدعی بودند که ضراب و مقاماتی که با او در ارتباط بودند، در همکاری و فعالیت‌هایی که با «هالک بانک» داشته‌اند، تحریم‌های خارجی علیه ایران را دور زده‌اند و دولت «عدالت و توسعه» را حامی «هالک بانک» جلوه دادند و این موضوع را به ابزاری برای فشار به حزب «عدالت و توسعه»، آقای اردوغان و تاثیرگذاری روی نتیجه انتخابات تبدیل کردند.

اتهام ضراب درباره کمک به انتقال طلا به ایران ثابت شده است؟

اساسا ادعاهای مخالفان دولت «آک‌پارتی» درباره فعالیت‌های ضراب به اثبات نرسید، به این دلیل که فعالیت‌های مربوط به خریدوفروش طلا بین ترکیه و ایران به قبل از جولای ۲۰۱۳ (تیر- مرداد ۱۳۹۲) یعنی پیش از اعمال تحریم فلزات گرانقیمت علیه جمهوری اسلامی ایران مربوط می‌شود و بر اساس مفاد قطعنامه‌های تحریم، شرکت‌های ترکیه از جمله شرکتی که به ایران صادرات طلا داشت، عملیات خودش را در موعد پیش‌بینی‌شده متوقف کرد. همچنین همه فعالیت‌هایی که «هالک‌بانک» با ایران داشت، در چارچوب مقررات تحریمی و پایش جدی نهادهای مرتبط با نظارت بر فعالیت‌های این بانک از سوی کشورهای غربی انجام می‌شد. خود مقامات بانکی هم به ما مرتبا تاکید می‌کردند که تحت هیچ شرایطی اقداماتی فراتر از مقرراتی که مربوط به تحریم‌هاست، انجام نخواهند داد، اما آشنایی آنها با شرایط ایران و مقررات تحریمی، برای آنها فرصت‌ها و امکاناتی را ایجاد می‌کرد که می‌توانستند از آن برای فعالیت‌های خودشان بیش از سایر بانک‌های استفاده کنند.

پس رضا ضراب پیش از جولای ۲۰۱۳ با ایران روابط مالی در حوزه طلا نداشته است؟

پیش از جولای ۲۰۱۳ وجود داشته، اما بعد از آن تاریخ دیگر فعالیت‌های مرتبط با خریدوفروش طلا وجود نداشته است.

یعنی پیش از قانون تحریم، رضا ضراب در واردات طلا به ایران نقش داشته است؟

ایران و ترکیه در این زمینه همکاری نداشته‌اند. شرکت‌ها و تجار ترک در این تجارت دست داشتند، ولی اینکه آیا شخص رضا ضراب هم در آن دست داشته یا نه، به بررسی اسنادی که در این تجارت مورد استفاده قرارگرفته و الزاما سفارتخانه‌ها به آنها اشراف ندارند، نیاز دارد.

در این یک سال گذشته آیا سفارت ایران توانسته اطلاعاتی در این‌باره کسب کند؟ زیرا در حال حاضر این موضوع برای نمایندگان مجلس هم جالب و مهم است.

اگر بخواهید از منظر ایران به این موضوع نگاه کنید، کاملا با آنچه که ما در ترکیه به آن نگاه می‌کنیم، متفاوت خواهد بود.

یعنی می‌تواند برای ایران بی‌اهمیت باشد؟

آنچه ما به عنوان سفارت ایران در ترکیه با آن مواجه هستیم، فعالیت‌های تجاری شرکت‌ها یا تجار ترکیه در رابطه با جمهوری اسلامی ایران است، اما آن چیزی که شما از ایران به آن اشاره می‌کنید، یک پرونده فساد مالی است که به دنبال پیداکردن شرکا و دست‌اندرکاران آن در خارج از کشور می‌گردید. لازمه آن این است که کسانی که چنین ادعایی دارند و نهادهای داوری یا دادگاه‌هایی که به این موضوع رسیدگی می‌کنند، بررسی‌های خود را انجام دهند. این موضوع با آنچه که ما الان درباره فعالیت شرکت‌های ترک به شما می‌گوییم کاملا متفاوت است. یعنی دو موضوع کاملا متمایز و جداست.

یعنی اتهام فساد چند تاجر ترک که با ایران تجارت می‌کنند، به ایران مربوط نمی‌شود و به ترکیه ارتباط دارد؟

این اتهام اساسا در ترکیه اتهام فساد نیست، بلکه اتهام، دورزدن تحریم ایران است اما آن چیزی که در ایران وجود دارد پرونده فساد است، پس با دو شاخه‌روبه‌رو هستیم که دو دیدگاه متفاوت را شکل می‌دهند. در ترکیه مخالفان آقای اردوغان و مخالفان دولت «آک‌پارتی» مدعی‌هستند که برخی از شرکت‌ها وگروه‌های تجاری در ترکیه، تحریم‌هایی که علیه ایران وضع شده را نادیده گرفته‌اند و با کمک «هالک‌بانک» برای دورزدن این تحریم‌ها اقدام کردند. این ادعا درست نیست و رد شده است. درحالی که در ایران ادعا می‌شود گروهی با سوءاستفاده از فرصت‌های خودشان، فساد مالی بار آوردند و به بیت‌المال ضرر زدند. عده‌ای در تلاش هستند تا این دوپرونده را به یکدیگر ربط دهند. بالطبع کسانی که این دوپرونده را به هم ربط می‌دهند، باید ادعای خود را ثابت و بعد پیگیری کنند. آنچه که من به شما می‌گویم، گزارشی از وضعیت پرونده مورد ادعای مخالفان حزب «عدالت و توسعه» است و اینکه این موضوع صرفا یک حربه سیاسی برای تحت‌الشعاع قراردادن انتخابات در ترکیه بوده است.

ادامه در صفحه ۶

نگاه

جزییات جلسه ۲۰ فعال اقتصادی با جهانگیری

● **مهر:** عضو هیات‌رییسه اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران با تشریح جزییات جلسه ۲۰فعال اقتصادی با معاون‌اول رییس‌جمهور گفت: با توجه به برنامه جدید دولت برای تجدید ارزیابی درآمدهای بانک‌مرکزی، قرار است از این محل ۴۰هزارمیلیاردتومان درآمد ایجاد شود که بر این اساس، پیشنهاد بخش خصوصی این است که بخشی از این درآمدها برای حل اختلاف بنگاه‌ها، بانک‌ها و بانک‌مرکزی در موضوع افزایش نرخ ارز اختصاص یابد. حمید حسینی گفت: فعالان اقتصادی حمایت خود را از بسته خروج از رکود اعلام کردند ولی بر این نکته تاکید دارند که اولویت‌ها و پیشران‌ها باید مورد تجدیدنظر واقع شود، ضمن اینکه در راهکارهای اجرایی و اولویت‌بندی‌های اجرا نیز باید از سوی دولت، بازنگری مجددی صورت گیرد. در این جلسه آقای جهانگیری نیز اعلام کرد به‌عنوان معاون‌اول رییس‌جمهور، آمادگی دارد بحث‌های مدنظر بخش خصوصی را اجرایی کند یا اگر نیاز باشد در دولت، مصوباتی در زمینه مرتبط با تسهیل کسب‌وکار داشته باشد. به گفته حسینی، جمع‌بندی معاون اول رییس‌جمهور این بود که اگر دولت صد قدم جلو رود، اما بخش خصوصی تنها یک قدم جلو رود، تاثیرگذاری بخش خصوصی در رونق اقتصادی بسیار بیشتر است و کشور را به خروج از رکود تشویق می‌کند. در این جلسه فعالان اقتصادی فرصت‌های منطقه‌ای برای حضور ایران را نیز مطرح کردند و وی نیز قول داد تا به‌عنوان معاون رییس‌جمهور که مسوولیت اجرای مصوبات را بر عهده دارد، سازماندهی چابکی صورت دهد تا ایران به موقع نسبت به فرصت‌های منطقه‌ای، واکنش نشان دهد و این فرصت‌ها از دست ایران خارج نشود. وی اظهار کرد: درخصوص مسایل و مشکلات بانکی نیز گزارش مفصلی از سوی برخی از حاضران در جلسه به معاون اول رییس‌جمهور ارایه شد. بر این اساس معاون اول رییس‌جمهور تاکید کرد محور اصلی کار دولت، تامین مالی است و قاعدتا دولت بحث‌های مالی، پولی و بانکی را در اولویت قرار داده است و در رسیدن به اهداف رشد مثبت اقتصادی مصمم است؛ لذا پیشنهادهای فعالان اقتصادی را مدنظر قرار خواهد داد. وی گفت: در صورت تصویب مجلس، دولت مکلف می‌شود درآمدهای بانک‌مرکزی را تجدید ارزیابی کند، این درحالی است که پیش‌بینی می‌شود بانک‌مرکزی از این محل، ۴۰هزارمیلیاردتومان درآمد داشته باشد که پیشنهاد بخش خصوصی این است که بخشی از این درآمدها از سوی بانک‌مرکزی برای حل اختلاف میان بنگاه‌ها، بانک‌ها و بانک‌مرکزی در موضوع افزایش نرخ ارز اختصاص یابد.